Tulevaisuusvaliokunta

Sosiaali- ja terveysministeriön asiantuntijalausunto eduskunnan tulevaisuusvaliokunnalle 19.09.2018

Asia: U 69/2018 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksista Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Digitaalinen Eurooppa –ohjelman perustamisesta vuosiksi 2021-2027 ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi sisämarkkinoita, yritysten mukaan luettuna pienten ja keskisuurten yritysten, kilpailukykyä ja Euroopan tilastoja koskevan ohjelman perustamisesta ja asetusten (EU) N:o 99/2013, (EU) N:o 1287/2013, (EU) N:o 254/2014, (EU) N:o 258/2014, (EU) N:o 652/2014 ja (EU) 2017/826 kumoamisesta

Digitaalinen Eurooppa -ohjelma

Digitaalinen Eurooppa ohjelman tavoitteena on mahdollistaa EU:n yhteisen toiminnan ja edelläkävijän aseman, kun tavoitellaan digitaalista kyvykkyyttä keskeisillä kasvuun, työllisyyteen ja kestävään kehitykseen vaikuttavilla aloilla.

Ohjelma jakautuu seuraaviin viiteen toisiinsa kytkeytyvään tavoitteeseen tai pilariin: suurteholaskenta, tekoäly, kyberturvallisuus ja luottamus, edistyneet digitaaliset taidot, sekä digitaaliteknologioiden hyödyntäminen, digitaalikyvykkyydet ja yhteentoimivuus.

Digitaaliteknologioiden hyödyntämisen, digitaalikyvykkyyksien ja yhteentoimivuuden osalta on tarkoitus varmistaa, että erityisesti pk-yritykset, julkinen sektori ja yhteiskunnan keskeiset alat, kuten terveys, hyödyntää digitaalisia teknologioita. STM:n näkökulmasta digitaaliteknologiat ovat keskeisessä asemassa sosiaali- ja terveyspalveluiden kehitystä ja aihepiiri on tärkeä osa myös maakunta- ja soteuudistusta.

Valtioneuvosto katsoo, että Digitaalinen Eurooppa –ohjelma kytkeytyy Suomelle tärkeisiin tavoitteisiin, jotka koskevat digitalisaation ja tekoälyn laajaa soveltamista yrityksissä ja yhteiskunnassa sekä digitaalisten taitojen ja osaamisen kehittämistä. Ohjelman tulee hyödyttää laajalti kansalaisia, yrityksiä, julkista sektoria sekä muita relevantteja toimijoita.

Suomen näkökulmasta jatkoneuvotteluissa tärkeänä varmistaa, että Digitaalinen Eurooppa –ohjelma ja muut Euroopan digitaalisia toimenpiteitä sisältävät ohjelmat, kuten esimerkiksi Horisontti Eurooppa, Verkkojen Eurooppa ja ESR+ muodostavat mahdollisimman selkeän ja toisiaan täydentävän kokonaisuuden samalla välttäen päällekkäisyyttä.

Tarkoitus on, että ohjelmat tehostavat yhdessä virtaviivaisella tavalla digitaalisia investointeja ja laajentavat niiden vaikutuksia. Päämääränä on lisätä kansalaisille tulevaa hyötyä sekä edistää kasvua ja työpaikkojen syntymistä. Synergianäkökulmasta, Euroopan sosiaalirahasto Plussaa (ESR+) voidaan esimerkiksi hyödyntää työn murroksen hallinnassa, johon digitaalisuus liittyy olennaisesti. Työn uusien muotojen, robotiikan ja tekoälyn käyttöön ottamiseen ja uuden teknologian kehittämiseen tulee panostaa tunnistamalla ennakoivasti työntekijöiden ja työnhakijoiden osaamistarpeita sekä kehittämällä työvoiman osaamista vastaamaan yritysten tulevia osaamistarpeita sekä uuden teknologian kehitystä. Digitaalisten taitojen kehittäminen ja ylläpito ovat tarpeen, jotta osa työvoimasta ei syrjäydy työmarkkinoilta.

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ

Sisämarkkinaohjelma:

Komission mukaan unioni tai jäsenvaltiot eivät voi yksinään saavuttaa ehdotuksen tavoitteita syvempien ja oikeudenmukaisemmin toimivien sisämarkkinoiden sääntelypuitteista. Komissio haluaa varmistaa johdonmukaisella tavalla, että yksityishenkilöillä, kuluttajilla ja yrityksillä on samat oikeudet ja mahdollisuudet kaikkialla Euroopassa. Uuden sisämarkkinaohjelman avulla voitaisiin entistä paremmin välttää päällekkäisyyksiä ja tiivistää sisämarkkinoiden toiminnan kannalta oleellisten osa-alueiden välistä yhteistyötä Euroopassa.

Valtioneuvosto katsoo, että komission ehdotus sisältää useita Suomen näkemysten mukaisia tavoitteita.

Valtioneuvosto jatkaa asetusehdotusten tarkempaa analysointia ja täsmentää kantojaan myöhäisemmässä vaiheessa.

Mahdolliset lisätiedustelut:
Erityisasiantuntija Antti Hautaniemi; antti.hautaniemi@stm.fi; p. 02951 63462